ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Державного університету «Житомирська політехніка»

28 квітня 2025 р. № 128/од

Ректор

Віктор ЄВДОКИМОВ

КОНЦЕПЦІЯ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ Державного університету «Житомирська політехніка»

X	Контрольний примірник
	Врахований примірник

Погоджено Вченою радою
Державного університету
«Житомирська політехніка»
28 квітня 2025 р., протокол № 8

Житомир
2025

ЗМІСТ

1. Сфера застосування …… 3
2. Основні нормативно-правові документи в сфері реалізації молодіжної політики Житомирської політехніки …..…… 3
3. Загальні положення ...…… 4
4. Громадянська освіта …..…… 7
5. Соціально-економічна освіта ……..……. 20
6. Студентське самоврядування ……..……. 27
7. FREE TIME у межах реалізації концепції «ALL IN ONE»...…. 28
8. Прикінцеві положення …….. 29

1. СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

Даний документ описує концепцію молодіжної політики, розроблену і впроваджену в Державному університеті «Житомирська політехніка» (Житомирська політехніка).

Положення цього документа призначені для керівництва, персоналу організації (згідно розподіленої відповідальності і повноважень) та молоді Житомирської політехніки.

2. ОСНОВНІ НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ДОКУМЕНТИ В СФЕРІ РЕАЛІЗАЦІЇ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ ЖИТОМИРСЬКОЇ ПОЛІТЕХНІКИ Є:

- Конституція України.
- Закон України «Про освіту”.
- Закон України “Про вищу освіту”.
- Закон України “Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю”.
- Закон України “Про основні засади молодіжної політики”.
- Закон України “Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності”.
- Закон України “Про внесення змін до деяких законів України щодо сприяння розвитку волонтерської діяльності серед здобувачів освіти“.
- Державна національна програма „Освіта” „Україна XXI століття”.
- Концепція національного виховання студентської молоді.
- Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України
- Концепція розвитку громадянської освіти в Україні.
- Стратегія утвердження української національної та громадянської ідентичності на період до 2030 року.
- Стратегія розвитку культури в Україні на період до 2030 року.

- Національна молодіжна стратегія до 2030 року.
- Національна стратегія сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021-2026 роки.
- Статут Житомирської політехніки.
- Окремі накази, листи, розпорядження органів виконавчої влади в розрізі забезпечення реалізації напрямів молодіжної політики Житомирської політехніки.

3. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Молодіжна політика Житомирської політехніки щодо освіти, соціально-політичної, економічної, екологічної галузей, розвитку духовного, культурного, фізичного потенціалу молоді визначається відповідно до законодавства України. Пріоритети молодіжної політики визначаються Національною молодіжною стратегією.

В основі концепції молодіжної політики Житомирської політехніки покладено державну молодіжну політику, тобто системну діяльність у відносинах з особистістю, молоддю, молодіжним рухом, що здійснюється в законодавчій, виконавчій, судовій сферах і ставить за мету створення соціально-економічних, політичних, організаційних, правових умов та гарантій для життєвого самовизначення, інтелектуального, морального, фізичного розвитку молоді, реалізації її творчого потенціалу як у власних інтересах, так і в інтересах України.

Метою молодіжної політики Житомирської політехніки є створення умов для самореалізації та розвитку потенціалу молоді в Україні, підвищення рівня її самостійності та конкурентоспроможності, забезпечення активної участі молоді в суспільному житті.

Головними завданнями молодіжної політики Житомирської політехніки є:

- створення умов для залучення молоді до громадського, політичного, соціально-економічного, культурного життя

суспільства, популяризація ролі та важливості участі молоді у процесі ухвалення рішень; вивчення студентської молоді, створення необхідних умов для зміцнення правових та матеріальних гарантій щодо здійснення їх прав і свобод

- підтримка молоді в реалізації її соціально-економічного потенціалу, у тому числі для вирішення житлових питань, питань професійного розвитку, працевлаштування, задоволення освітніх, медичних, культурних та інших потреб;
- допомога молодим людям у реалізації й самореалізації їх творчих можливостей та ініціатив, широке їх залучення до активної участі у національно-культурному відродженні української спадщини, формуванні національно-патріотичної свідомості, розвитку традицій та національно-етнічних особливостей;
- формування громадянської, національної та культурної ідентичності української молоді;
- забезпечення та координація діяльності молодіжних формувань, органів студентського самоврядування Житомирської політехніки, профспілки Житомирської політехніки для повноцінного соціального становлення та розвитку молоді, сприяння інституційному розвитку молодіжних об'єднань, молодіжних центрів, посилення їхньої ролі у процесі соціалізації молоді;
- розвиток молодіжної інфраструктури;
- підвищення мобільності, соціальної і культурної інтеграції молоді в суспільне життя України та світу;
- залучення студентської молоді до активної участі в економічному розвитку України.

Головними принципами молодіжної політики Житомирської політехніки є:

- повага до поглядів молоді та її переконань;
- надання права і залучення молоді до безпосередньої участі у формуванні й реалізації молодіжної політики та в цілому програм

університету, що стосуються суспільства взагалі і молоді зокрема;

- правовий та соціальний захист молоді з метою створення необхідних стартових можливостей для їх повноцінного соціального становлення та розвитку;
- сприяння ініціативі та активності молоді в усіх сферах життєдіяльності суспільства.

Головними напрямами молодіжної політики Житомирської політехніки є:

- розвиток і захист інтелектуального потенціалу молоді, поліпшення умов і створення гарантій для здобуття молоддю освіти, спеціальної професійної підготовки та перепідготовки;
- забезпечення зайнятості молоді, її правового захисту з урахуванням економічних інтересів, професійних і соціальних можливостей суспільства;
- створення умов для оволодіння духовними і культурними цінностями українського народу та для безпосередньої участі молодих людей у їх відродженні і розвитку, в охороні та відтворенні навколишнього природного середовища;
- формування у молоді почуття національної гордості, патріотизму, готовності захищати суверенітет України;
- охорона здоров'я молоді, формування у неї глибокої потреби в духовному і фізичному розвитку, вжиття інших заходів, які б забезпечували здоровий генофонд народу України.

Суб'єктами молодіжної політики Житомирської політехніки є:

- студенти;
- ментор – студент;
- куратор – викладач;
- декан, заступник декана;
- ректорат;
- органи студентського самоврядування;
- профспілка університету;
- центр культури студентської молоді;

- спортивні команди, гуртки та секції.

Ключові сектори молодіжної політики Житомирської політехніки:

- громадянська освіта (навчання та громадянське виховання на основі національних та загальнолюдських цінностей: національно-патріотичне, морально-етичне, правове, волонтерська діяльність);
- соціально-економічна освіта (трудове, професійне, соціальне, економічне, сімейне, екологічне, інтернаціональне виховання, виховання медіа-грамотності);
- студентське самоврядування;
- FREE TIME у межах реалізації концепції «ALL IN ONE».

Молодіжна політика Житомирської політехніки реалізується через *виховний процес*, який є невід'ємною складовою всього освітнього процесу та орієнтується на:

- духовні цінності Українського народу (національна самосвідомість, ідентичність, самобутність, гідність, соборність, свобода);
- загальнолюдські цінності, зокрема *морально-етичні* (гідність, чесність, справедливість, повага до інституту сім'ї, турбота, повага до себе та інших людей) та *соціально-політичні* (свобода, демократія, культурне різноманіття, повага до рідної мови та культури, патріотизм, шанобливе ставлення до навколишнього природного середовища, повага до закону, відповідальність та солідарність).

4. ГРОМАДЯНСЬКА ОСВІТА

Концепція розвитку громадянської освіти в Україні базується на необхідності створення сприятливих умов для формування та розвитку громадянських компетентностей людини на всіх рівнях освіти та у всіх складниках освіти, що дасть змогу громадянам краще

розуміти та реалізувати свої права в умовах демократії, відповідально ставитися до своїх прав та обов'язків, брати активну участь у суспільно-політичних процесах, а також усвідомлено забезпечувати захист, утвердження та розвиток демократії.

Громадянська освіта розуміється як навчання та громадянське виховання на основі національних та загальнолюдських цінностей.

Закон України "Про освіту" визначає, що держава створює умови для здобуття громадянської освіти, спрямованої на формування компетентностей, пов'язаних з реалізацією особою своїх прав і обов'язків як члена суспільства, усвідомленням цінностей громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина.

Таким чином, основними **стратегічними напрямами громадянської освіти** є:

- правова освіта громадян, зокрема в частині розуміння та вміння реалізовувати власні конституційні права та обов'язки;
- посилення здатності брати участь у суспільному житті та використовувати можливості впливу на процеси прийняття рішень на всеукраїнському та місцевому рівні (реалізація права на участь).

Метою громадянської освіти є формування і розвиток у громадян України громадянських компетентностей, спрямованих на утвердження і захист державності та демократії, здатності відстоювати свої права, відповідально ставитися до громадянських обов'язків, брати відповідальність за своє власне життя, за налагодження гармонійних стосунків між членами своєї сім'ї, за життя територіальної громади.

Завданнями громадянської освіти серед молоді Житомирської політехніки є:

- формування громадянської (державної), національної та культурної ідентичності; сприяння розвитку української мови, підвищення духовного рівня Українського народу та усвідомлення його моральних норм;

- формування поваги до честі та гідності людини, до прав та свобод людини, здатність їх захищати;
- формування громадянської відповідальності за суспільно-політичні процеси, набуття навичок здійснювати демократичне управління на місцевому рівні та навичок участі громадян у веденні державних справ;
- формування і розвиток критичного мислення та медіаграмотності, вміння їх практичного застосування;
- впровадження ідей інклюзивного навчання;
- формування активної життєвої позиції, здатності до громадських ініціатив та волонтерства;
- формування навичок конструктивної міжособистісної та суспільної взаємодії, яка ґрунтується на взаємоповазі, обміну досвідом і співпраці; впровадження принципів солідарності та турботи про спільне благополуччя.

Основними змістовими напрямами громадянської освіти є:

- права людини та громадянина;
- участь громадян та інститутів громадянського суспільства у веденні державних справ;
- використання судової системи для захисту громадянських прав; використання інших механізмів захисту прав людини на національному та міжнародному рівні;
- участь громадян та інститутів громадянського суспільства у формуванні та реалізації державної політики, вирішенні питань місцевого значення, процесах прийняття рішень на різних рівнях; відповідальне ставлення до своїх обов’язків;
- національно-патріотичне виховання;
- критичне мислення;
- медіаосвіта;
- волонтерська діяльність.

Житомирська політехніка відповідно до основних змістових напрямів громадянської освіти забезпечує досягнення в освіті таких результатів:

1. *Вища освіта:*

- формування здатності реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
- формування здатності зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;
- формування загальних компетентностей, передбачених стандартами вищої освіти для кожної спеціальності.

2. *Освіта дорослих:*

- розвиток навичок демократичного врядування та участь, застосування механізму захисту прав людини;
- розвиток відкритості та толерантності до нового, усвідомлення важливості багатоманіття думок;
- сприяння усвідомленню цінності закону та доброчесності, готовності у повному обсязі виконувати громадянські обов'язки, захищати державний устрій;
- формування здатності набувати громадянами нових компетентностей.

Науково-педагогічні працівники та інші суб'єкти, які провадять педагогічну діяльність для реалізації громадянської освіти, повинні:

- дотримуватися ціннісних орієнтирів громадянського суспільства у повсякденному житті та застосовувати їх у педагогічній

практиці;

- володіти громадянськими компетентностями;
- поважати конституційні права громадян;
- вміти формувати громадянські компетентності у громадян;
- настановленням і особистим прикладом утверджувати повагу до держави, державної мови та державних символів, суспільної моралі та суспільних цінностей, зокрема справедливості, патріотизму, гуманізму, толерантності, працелюбства.

НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ

Національно-патріотичне виховання є важливим засобом громадянської освіти.

Утвердження поваги до державної мови, піднесення її престижу серед громадян є важливим аспектом формування й розвитку особистості та основою національно-патріотичного виховання.

Актуальність національно-патріотичного виховання громадян зумовлюється необхідністю консолідації та розвитку суспільства, сучасними викликами, що стоять перед Україною і вимагають постійного вдосконалення системи національно-патріотичного виховання.

Національно-патріотичне виховання молоді – це комплексна системна і цілеспрямована діяльність органів державної влади, громадських організацій, сім'ї, освітніх закладів, інших соціальних інститутів щодо формування у молодого покоління високої патріотичної свідомості, почуття вірності, любові до Батьківщини, турботи про благо свого народу, готовності до виконання громадянського і конституційного обов'язку із захисту національних інтересів, цілісності, незалежності України, сприяння становленню її як правової, демократичної, соціальної держави. Найважливішим пріоритетом національно-патріотичного виховання є формування ціннісного ставлення особистості до українського народу,

Батьківщини, держави, нації.

Складовою частиною патріотичного виховання, яка в часи воєнної загрози набуває пріоритетного значення, є військово-патріотичне виховання, зорієнтоване на формування у зростаючої особистості готовності до захисту України, розвиток бажання здобувати військові професії, проходити службу у Збройних Силах України як особливому виді державної служби. Його зміст визначається національними інтересами України і покликаний забезпечити активну участь громадян у збереженні її безпеки від зовнішньої загрози. Системна організація військово-патріотичного виховання в університеті спрямована на підготовку до оволодіння початковою військовою підготовкою, формування психологічної та фізичної, морально-духовної готовності до служби в Збройних Силах, задоволення потреби молоді у постійному вдосконаленні своєї підготовки до захисту України.

Мета національно-патріотичного виховання конкретизується через систему таких виховних завдань:

- утвердження в свідомості і почуттях особистості патріотичних цінностей, переконань і поваги до культурного та історичного минулого України;
- виховання поваги до Конституції України, законів України, державної символіки;
- підвищення престижу військової служби, а звідси - культивування ставлення до військовослужбовця як до захисника України, героя;
- усвідомлення взаємозв'язку між індивідуальною свободою, правами людини та її патріотичною відповідальністю;
- сприяння набуттю патріотичного досвіду на основі готовності до участі в процесах державотворення, уміння визначати форми та способи своєї участі в життєдіяльності громадянського суспільства, спілкуватися з соціальними інститутами, органами влади, спроможності дотримуватись законів та захищати права людини,

готовності взяти на себе відповідальність, здатності розв'язувати конфлікти відповідно до демократичних принципів;

- виховання екологічної культури особистості, усвідомлення себе частиною природи, почуття відповідальності за неї як за національне багатство, основи життя на землі;
- формування толерантного ставлення до інших народів, культур і традицій;
- утвердження гуманістичної моральності як базової основи громадянського суспільства;
- культивування кращих рис української ментальності - працелюбності, свободи, справедливості, доброти, чесності, відповідального ставлення до природи;
- формування мовленнєвої культури;
- спонукання зростаючої особистості до активної протидії українофобству, аморальності, сепаратизму, шовінізму, фашизму;
- розвиток духовності і моральності у суспільстві, утвердження традиційних сімейних цінностей.

На сучасному етапі розвитку України, коли існує пряма загроза денаціоналізації, втрати державної незалежності та потрапляння у сферу впливу іншої держави, виникає нагальна необхідність переосмислення зробленого і здійснення системних заходів, спрямованих на посилення національно-патріотичного виховання здобувачів освіти - формування ~~нового~~ громадянина України, який діє на основі національних та європейських цінностей:

- повага до національних символів (Герба, Прапора, Гімну України);
- активна участь у громадсько-політичному житті країни;
- верховенство права, повага до прав людини;
- готовності до природоохоронної діяльності;
- толерантне ставлення до цінностей і переконань представників іншої культури. а також до регіональних га національно-мовних особливостей;

- готовність захищати суверенітет і територіальну цілісність України.

В основі національно-патріотичного виховання в університеті покладені загальнопедагогічні принципи виховання, зокрема студентоцентризм, природовідповідність, культуровідповідність, гуманізм, врахування вікових та індивідуальних особливостей. Водночас національно-патріотичне виховання має власні принципи, що відображають його специфіку. Серед них:

- принцип національної спрямованості, що передбачає формування національної самосвідомості, виховання любові до рідної землі, природи, українського народу, шанобливого ставлення до його культури, історії, традицій; поваги до культури всіх народів, які населяють Україну; здатності зберігати свою національну ідентичність, пишатися приналежністю до українського народу, брати участь у розбудові та захисті своєї держави;

- принцип самоактивності й саморегуляції забезпечує розвиток у вихованця суб'єктних характеристик; формує здатність до критичності й самокритичності, до прийняття самостійних рішень; виробляє громадянську позицію особистості, почуття відповідальності за її реалізацію в діях та вчинках;

- принцип полікультурності передбачає інтегрованість української культури в європейський та світовий простір, створення для цього необхідних передумов: формування відкритості, толерантного ставлення до відмінних ідей, цінностей, культури, мистецтва, вірувань; здатності диференціювали спільне і відмінне в різних культурах, спроможності сприймати українську культуру як невід'ємну складову культури загальнолюдської;

- принцип культуровідповідності задля формування базової культури особистості на основі набутого морально-етичного досвіду людства;

- принцип соціальної відповідності обумовлює потребу узгодження змісту і методів національно-патріотичного виховання з

реальною соціальною ситуацією, в якій організовується виховний процес, і має на меті виховання в дітей і молоді готовності до захисту України та ефективного розв'язання життєвих проблем на основі сформованих цінностей;

- принцип історичної і соціальної пам'яті спрямований на збереження духовно-моральної і культурно-історичної спадщини українців та відтворює її у реконструйованих і осучаснених формах і методах діяльності;

- принцип міжпоколінної наступності, який зберігає для нащадків зразки української культури, етнокультури народів, що живуть в Україні.

МОРАЛЬНО-ЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ

Духовне та моральне виховання студента – це складна інтегральна система формування його особистісних якостей, які характеризують ступінь розвитку і саморозвитку моральних цінностей, переконань, мотивів, знань, умінь, почуттів і здібностей, що їх студент виявляє в різних ситуаціях морального вибору та моральної діяльності в порівнянні з тими високогуманними цінностями, принципами, правилами, які в сучасному соціокультурному середовищі заведено вважати нормативними або ідеальними. Таким вихованням забезпечується засвоєння студентами моральної культури суспільства, норм поведінки, міжлюдських стосунків, сприйняття їх як правил, що регулюють власну життєдіяльність, усвідомлення критеріїв добра і зла. У результаті морального виховання досягається єдність етичних знань, моральних почуттів та переконань і потреб у високоморальних вчинках. Важливим показником міри моральності особистості є ступінь зрілості її основних моральних рис, таких як совість, честь, гідність, доброта, відповідальність, сором, дисциплінованість, принциповість. Висока моральність – це завжди єдність слова і діла, чесність і порядність, сумлінне виконання людиною синівських, професійних,

громадянських обов'язків, вірне служіння Україні. Втілюється моральність у конкретних вчинках, діях індивіда незалежно від сфери їх вияву.

У моральному вихованні поєднуються принципи і норми загальнолюдської моралі та національної моральної цінності. Моральне виховання пов'язане з правовим вихованням. Поєднуючись, вони забезпечують формування культури людської поведінки.

Студент є носієм певної моралі і виховується як під час навчально-виховного процесу, так і середовищем особистого буття. У зв'язку з цим важливу роль відіграють соціогуманітарні дисципліни, бесіди на моральну тематику, зустрічі з видатними особистостями, читання художньої літератури, неухильне додержання правил внутрішнього розпорядку університету. Значний потенціал морального впливу на студентів має профком студентів.

Отже, у процесі організації життєдіяльності студентів у культурно-освітньо-виховному просторі сучасного закладу вищої освіти складається система цілей, які орієнтують педагогічний персонал на розвиток виховання студента передусім як громадянина, як фахівця, як високоморальної, інтелігентної, творчої, конкурентоспроможної особистості, як культурної людини.

Виховання студента як громадянина передбачає становлення патріота, тобто людини з активною громадянською позицією, орієнтованої на демократичні цінності та свободи, здатної до захисту права та виконання своїх громадських обов'язків, відображених у Конституції України.

Виховання студента як фахівця орієнтовано на розвиток:

- глибокої зацікавленості, любові до вибраної професії, професійної самосвідомості, ерудиції та компетенції; усвідомлення професійного інтересу й відповідальності;
- здатності ставити творчі та ефективно розв'язувати професійні завдання у вибраній сфері професійної діяльності;

готовності приймати нестандартні рішення;

- відкритості для нових досягнень науки, техніки і практики.

Важливу роль у цьому процесі відіграє особистість викладача, насамперед дисциплін фахового спрямування.

Виховання студента як високоморальної особистості має на меті розвиток:

- високого рівня моральних чеснот (чесності, обов'язку, відповідальності, доброзичливості тощо);
- моральної культури, включаючи розуміння високоморальних національних і загальнолюдських цінностей;
- гуманістичних поглядів, переконань і світогляду.

Виховання студента як інтелігентної особистості спрямовано на розвиток: високої культури спілкування та поведінки; високого рівня ерудиції; системності та критичного мислення; естетичної, художньої культури; прогресивних поглядів та переконань; толерантності й поважного ставлення до людей іншої національності та інших поглядів і переконань; кращих рис і традицій української інтелігенції.

Виховання студента як творчої особистості передбачає розвиток:

- методологічної, дослідницької культури;
- творчо-пошукових умінь та здібностей;
- здібностей як до індивідуальної, так і до колективної творчості у вибраній сфері професійної діяльності;
- здібностей до креативного, системного застосування знань у розв'язанні професійних теоретичних і практичних завдань.

Виховання студента як конкурентоспроможної особистості ставить за мету розвиток:

- працьовитості;
- стресостійкості;
- неперервного професійного саморозвитку;
- комунікативних і лідерських якостей;

- етично-правової відповідальності;
- уміння виконувати та завершувати роботу на високому якісному рівні;
- прагнення постійно підвищувати свій рівень інформаційної культури.

Саме така інтеграція всіх наведених якостей уможливлює виховання студента як культурної людини, у зв'язку з чим велика відповідальність покладається на кафедру гуманітарних і соціальних наук, органи студентського самоврядування та профком студентів.

ПРАВОВЕ ВИХОВАННЯ

Правове виховання - це формування соціально зрілої, відповідальної поведінки юнаків та дівчат на основі знань, норм і принципів чинного законодавства України, поваги до прав і свобод інших людей, шанобливого ставлення до державних символів. Правова культура особистості невід'ємна від активної протидії особам, організаціям і установам, що порушують закони, зазіхають на територіальну цілісність і незалежність України, завдають збитків державі та її громадянам.

Важливим складником цього напряму виховання є правова освіта, яка забезпечується викладанням правових дисциплін, пропагандою чинного законодавства викладачами університету, організацією зустрічей студентів і співробітників університету з працівниками правоохоронних органів, проведенням «круглих столів», виставок тематичної літератури.

Важливим засобом правового виховання в Житомирській політехніці є створення атмосфери вимогливості щодо сумлінного виконання студентами своїх функціональних обов'язків, додержання положень і правил внутрішнього розпорядку університету, наказів ректора, розпоряджень деканів.

ВОЛОНТЕРСЬКИЙ РУХ

Головним завданням волонтерського руху в університеті є забезпечення умов для самореалізації та самопізнання студентів через допомогу людям, які цього потребують та набуття студентами-волонтерами знань та досвіду волонтерської діяльності.

На сьогодні, волонтерство – потужний соціально-суспільний рух, спроможний взяти на себе частину повноважень соціальних установ. Україна переживає пік громадської активності, коли багато людей абсолютно безкорисливо, щиро бажають допомогти ближньому, і студентство не є винятком.

Волонтерська діяльність у Житомирській політехніці покликана сприяти професійному становленню студентів, формує певні життєві позиції, сприяє саморозвитку та самореалізації студентів, дає можливість засвоювати соціальний досвід та виступає одним з напрямів позанавчальної роботи в університеті.

Органи студентського самоврядування та профком університету сприяють розвитку соціальних ініціатив у молодіжному середовищі, допомагають соціально вразливим категоріям дітей та молоді. До основних їх завдань в даному напрямі входить: сприяння розвитку волонтерського руху та пропаганда його принципів серед студентської молоді, проведення громадянських волонтерських акцій на місцевому рівні; здійснення та захист прав і свобод, задоволення соціальних і культурних інтересів молодих громадян; створення умов для саморозвитку студентів як особистостей, членів суспільства, громадян України. Особливу увагу в даний час студенти-волонтери приділяють військовим. Студенти Житомирської політехніки створюють власні та долучаються до різноманітних благодійних акцій.

В університеті активно проводиться робота щодо популяризації волонтерського руху серед студентської молоді, формування глибокого осмислення молодими людьми значення волонтерської роботи в житті суспільства та духовної потреби допомагати, виховання поваги до праці волонтерів, проведення

роз'яснювальної роботи серед молоді про можливий їх посильний внесок у допомогу людям.

5. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА ОСВІТА (ТРУДОВЕ, ПРОФЕСІЙНЕ, СОЦІАЛЬНЕ, ЕКОНОМІЧНЕ, СІМЕЙНЕ, ЕКОЛОГІЧНЕ, ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ, ВИХОВАННЯ МЕДІА-ГРАМОТНОСТІ)

ТРУДОВЕ ВИХОВАННЯ

Трудове виховання має на меті формування любові до праці та потреби в ній, потреби в набутті знань і вмінь професійно здійснювати діяльність, реалізовувати через неї свої нахили і здібності, виконувати свої обов'язки професійно, відповідально, якісно. Трудове виховання ефективно впливає на становлення і розвиток волі, здатності цілеспрямовано переборювати труднощі, що виникають на життєвому шляху людини, сприяє усвідомленню цінності праці та її провідної ролі в утвердженні індивіда у суспільстві і розвитку суспільних відносин, учить правильно організовувати трудовий процес, творчо, ініціативно та зацікавлено ставитись до самої праці, її результатів, до людей, які люблять і вміють працювати.

Трудове виховання здійснюється передусім через залучення студентів до конкретних видів діяльності. Основний вид праці студентів – навчання. Належно організований навчальний процес спонукає студентів до цілеспрямованого набуття знань і досвіду, сумлінного виконання своїх обов'язків, оволодіння вибраною професією. Формування поваги та любові до праці і потреби в ній відбувається також через залучення студентів до інших видів діяльності, зокрема громадсько-політичної, науково-дослідної, художньої самодіяльності, спортивних змагань, суспільно корисної праці.

Важливу роль у трудовому вихованні відіграють ректорат,

деканат, кафедри, студентське самоврядування, наукові студентські об'єднання та профспілка університету. Оволодіння студентами спеціальними дисциплінами, навчальними курсами «Безпека життєдіяльності», «Основи охорони праці» допомагає формувати культуру праці, слідувати у цій сфері законам розвитку людини, природи і суспільства.

ПРОФЕСІЙНЕ ВИХОВАННЯ

Професійне виховання взаємозв'язане з трудовим вихованням та є його логічним продовженням. Суттю професійного виховання є становлення студента як фахівця. Розв'язанню даного завдання підпорядковується діяльність усіх структурних підрозділів Житомирської політехніки, перш за все – ректорату, деканатів, кафедр та кураторів академічних груп і кожного викладача.

Навчальний процес в університеті є основною ланкою професійного становлення студента. Тому принципово важливо поєднувати теорію і практику, з найбільшою ефективністю передавати студентам необхідний обсяг знань і вмінь, навчити їх систематично працювати над собою, вміло користуватися набутими знаннями в ринковій економіці. Лекції, практичні заняття, зустрічі з фахівцями, самостійні заняття в бібліотеці, науково-дослідна робота, підготовка курсових і дипломних робіт - далеко не повний перелік форм роботи на шляху професійного становлення молодих людей. Важливою в цьому процесі є особистість викладача, передусім дисциплін фахового спрямування. Одним з складників професійного становлення є оволодіння знаннями та навиками роботи з людьми, психологічна готовність працювати в ринкових умовах та відповідати за результати своєї роботи. Результатом професійного виховання є любов і повага до вибраної професії, глибокі та різнобічні фахові знання і вміння, творчий підхід індивіда до розв'язання наявних проблем, готовність приймати нестандартні рішення, особиста відповідальність за справу, відкритість для нових досягнень науки,

техніки і практики.

Організовують та здійснюють заходи з цього напряму студентське самоврядування, наукове студентське товариство та профком студентів Житомирської політехніки.

Виховання культури поведінки та спілкування спрямоване на набуття сукупності усталених морально-естетичних і соціально значущих якостей особистості, які виявляються в повсякденному житті та умінні співіснувати з іншими людьми.

Виховання культури поведінки ставить за мету засвоєння моральних вимог суспільства, закріплених у нормах, принципах та ідеалах, та їх інтеграцію в особистий досвід. Культура поведінки охоплює:

- зовнішній вигляд;
- автономність та ролі;
- імідж і презентація;
- стиль життя і репрезентування себе.

Виховання культури спілкування, у свою чергу, передбачає формування таких якостей:

- гуманності, толерантності;
- уміння передбачати морально-психологічні наслідки своєї поведінки;
- здатності до компромісів.

Виховання культури навчальної та науково-дослідної діяльності розглядається як цілісна, багатовимірна, багаторівнева, відкрита особистісно- й ціннісно-орієнтована система творчої самореалізації, саморозвитку, самовиховання, заснована на інтеграції логічних, інтуїтивних, евристичних, рефлексивних, емпатійних компонентів.

До найбільш ефективних педагогічних технологій, які забезпечують саморозвиток і самовиховання студентів, належать:

- технологія проблемно-пошукового навчання;
- особистісно-орієнтовані технології організації навчально-виховної діяльності студентів;

- тренінги творчого саморозвитку, особистісного зростання, релаксації, аутотренінгу;
- ігри-дослідження;
- суб'єктно-орієнтовані дослідні практикуми;
- інформаційні технології.

СОЦІАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ

Соціальне виховання – створення в суспільстві умов та заходів, спрямованих на оволодіння і засвоєння молоддю загальнолюдських і спеціальних знань, соціального досвіду з метою формування в нього соціально-позитивних ціннісних орієнтацій

Основні завдання соціального виховання:

- забезпечення сприятливих умов для самореалізації особистості відповідно до її інтересів та суспільних вимог;
- сприяння набуттю студентами соціального досвіду, успадкуванню ними духовних надбань українського народу;
- забезпечення духовної єдності поколінь, виховання поваги до батьків, старших за себе, турбота про молодших і хворих;
- охорона й зміцнення фізичного, психічного та духовного здоров'я студентів;
- спонукання молоді до протидії проявам аморальності, правопорушенням, бездуховності, антигромадській діяльності.

Результатом соціального виховання є успішна соціалізація молоді, в основі якої покладено принципи гуманістичної спрямованості виховання, культуровідповідності, орієнтації на позитивне у поведінці і характері студента, природовідповідності, колективності, центрації на розвитку особистості та незавершуваності виховання.

ЕКОНОМІЧНЕ ВИХОВАННЯ

Економічне виховання має бути зорієнтоване на формування економічного мислення, вміння прогнозувати наслідки своїх рішень, економічно обґрунтовувати ставлення до праці та її результатів;

усвідомлення свого статусу платника податку, його прав і обов'язків; прагнення до нарощування трудових доходів, до поліпшення якості життя; готовність брати участь у різноманітних формах економічної діяльності; моральний вибір в ситуаціях, пов'язаних з економічною діяльністю; вміння долати економічні труднощі в кризовій ситуації; здатність ефективно використовувати механізм соціально-економічного захисту своїх та суспільних інтересів та ін.

На основі економічних знань формується економічна свідомість, тобто усвідомлення людиною реальної картини економічного життя, економічних відносин, власної діяльності, взаємозв'язку між економічною активністю та рівнем задоволення особистих і суспільних потреб. Складовою економічної свідомості є економічне мислення – здатність людини усвідомлювати явища економічного життя, засвоювати економічні поняття, ідеї, теорії, зіставляти їх з практикою і орієнтуватися в економічному житті.

Засвоєні економічні знання, сформоване вміння застосовувати їх в житті і праці, моральні якості, які виявляються у всіх видах економічних відносин у процесі економічної діяльності, економічне мислення формують економічну культуру молодої особистості.

СІМЕЙНЕ ВИХОВАННЯ

Студентська молодь повинна бути підготовлена до різних життєвих умов, подолання кризових ситуацій як у сім'ї, так і у повсякденному житті. Важливою є допомога студентській молоді у самовизначенні, самореалізації, розв'язання нагальних проблем в особистому та суспільному житті, допомога у встановленні молодої особи у сімейному житті.

Для розв'язання конфліктів у молодій сім'ї студентська молодь повинна знати міжособові відносини, мораль, закони малої соціальної групи, потреби, теорії виховання. Вміти розуміти емоції та їх функції, влучно та доречно висловлювати свою думку, навчитися самоконтролю.

ЕКОЛОГІЧНЕ ВИХОВАННЯ

Екологічне виховання – спрямовано на утвердження у свідомості студентів знань про природу як єдину основу життя на Землі, переконань про необхідність гуманного ставлення до неї, особисту відповідальність за майбутнє, формування вміння здійснювати діяльність, дбайливо оберігаючи довкілля.

Основою екологічного виховання студентів є екологічно зорієнтована педагогіка. Вона охоплює принцип природовідповідності, екологію соціального середовища, екологію внутрішнього світу людини, екологізацію навчання та виховання. В екологічному вихованні беруть участь усі викладачі, наставники академічних груп та профспілка університету.

Принципово важливим аспектом екологічного виховання є усвідомлення студентами потреби робити у процесі майбутньої професійної діяльності все від них залежне для забезпечення екологічно чистих умов виробництва.

ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ

Інтернаціональне виховання – це залучення молодих людей до економічних, політичних, соціальних, культурологічних та інших цінностей, створених народами світу, формування поваги до міжнародного суспільного досвіду, бажань і вмінь його переймати, допомагати представникам інших етносів, суспільств та держав у розв’язанні наявних питань і проблем.

Важливе значення для формування у молодих людей інтернаціональних почуттів має вивчення іноземних мов, упровадження в навчальний процес в університеті європейських технологій навчання і критеріїв оцінок знань, стажування та участь у міжнародних конференціях, співпраця Житомирської політехніки з провідними закладами вищої освіти України та інших держав, виступи перед студентами викладачів університету, які працювали або стажувались за кордоном, лекції іноземних фахівців, проведення

тематичних «круглих столів», відвідування виставок, на яких репрезентовані новітні досягнення іноземних науковців, фахівців, фірм, підприємств у галузях освіти, науки, техніки та технологій.

Інтернаціональне виховання органічно доповнює патріотичне виховання, допомагає глибше усвідомити місце і роль України у світі, чіткіше визначити шляхи її інтеграції у європейське і світове співтовариство.

ВИХОВАННЯ МЕДІА-ГРАМОТНОСТІ

Виховання інформаційної культури у загальному розумінні – це виховання у сфері культури, пов'язаної із функціонуванням та користуванням інформацією в суспільстві.

Модель інформаційної культури особистості становлять три компоненти:

- когнітивний блок (інтернет-грамотність; навики поводження з інформацією; уміння організовувати пошук необхідної інформації; уміння працювати з відібраною інформацією: структурувати, систематизувати, узагальнювати, подавати у вигляді, зрозумілому іншим людям; уміння спілкуватися з іншими людьми за допомогою сучасних засобів інформації тощо);
- емоційно-ціннісний блок (зміст інформаційних потреб та інтересів; мотиви звернення до різних джерел інформації та пов'язані з ними очікування; ступінь задоволення інформаційних потреб, самооцінка інформаційної компетентності тощо);
- праксеологічний блок (способи пошуку та канали одержання необхідної інформації; інтенсивність звернення до різних джерел інформації та їх характеристика; застосування одержаної інформації в різних сферах своєї діяльності; способи розповсюдження нової інформації, форми діяльності в інтернеті тощо).

Виховання інформаційної культури починається з формування інформаційної складової – знань. Саме вони, трансформуючись далі в уміння і навики, закладають основу когнітивного блоку, а потім

безпосередньо впливають на рівень інформаційної культури студентів. Інформаційна культура студентів стає визначальним фактором їхньої майбутньої трудової діяльності.

6. СТУДЕНТСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ

Студентське самоврядування об'єднує всіх студентів Житомирської політехніки. Усі студенти, які навчаються у закладі вищої освіти, мають рівні права та можуть обиратися та бути обраними в робочі, дорадчі, виборні та інші органи студентського самоврядування. Студентське самоврядування забезпечує захист прав та інтересів студентів та їх участь в управлінні закладом вищої освіти.

Студентське самоврядування за підтримки ректорату Житомирської політехніки – це дієвий механізм, що забезпечує усвідомлення молоддю важливих соціальних процесів не тільки у ЗВО, а й на рівні регіону та держави.

Головними завданнями студентського самоврядування є: створення умов для соціалізації та самореалізації молоді в інтересах особистості, суспільства й держави; допомога студентам в оволодінні досвідом старших поколінь; налагодження зв'язків з громадськими організаціями, державними органами та іншими установами з метою створення умов для максимального продуктивного навчання та розкриття творчого потенціалу молодої людини; захист та узгодження інтересів студентів з керівництвом університету тощо.

Студентське самоврядування Житомирської політехніки має на меті забезпечити виконання своїх обов'язків та захисту прав, а також сприяти формуванню свідомого, з активною громадською позицією громадянина України, здатного реалізувати свої здібності, знайти відповідне місце в житті, займати в ньому активну громадську позицію. Студентське самоврядування спрямовує свою діяльність на розкриття й розвиток здібностей студентів та їх ініціативи у творчому пошуку, здатності керувати своїми діями. Студенти стають більш відповідальними за свої рішення та вчинки. Тому основними

завданнями студентського самоврядування є: забезпечення і захист прав та інтересів студентів; забезпечення виконання студентами своїх обов'язків; сприяння навчальній та творчій діяльності студентів; створення різноманітних гуртків та клубів за інтересами; сприяння проведенню серед студентів соціологічних та психологічних досліджень; сприяння працевлаштуванню випускників; організація співробітництва зі студентами інших закладів освіти і т. д

7. FREE TIME В РАМКАХ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ «ALL IN ONE»

ДОЗВІЛЛЯ

З метою більш повного розкриття творчих здібностей, таланту, становлення художнього світогляду та формування естетичних смаків майбутніх спеціалістів в університеті функціонує Центр культури студентської молоді. Діяльність центру охоплює різноманітний спектр напрямів творчості і художньої самодіяльності (вокальний ансамбль «АКОРД» - естрадна пісня; хореографічний ансамбль «ГАРМОНІЯ» - сучасний і естрадний танець, гурток гри на гітарі, гурток ораторського мистецтва. Окрім того кожен факультет розвиває власні напрями дозвілля для студентів, починаючи з організації Днів факультетів, свят кіно, літературних читань, розважальних ігор, квестів тощо.

СПОРТ

Фізичне виховання – це розвиток і зміцнення здоров'я студентів, їхніх фізичних задатків та здібностей, утвердження активного, здорового способу життя, вироблення вмінь самостійно використовувати форми і методи фізичної культури в процесі власної життєдіяльності. Даний напрям виховання охоплює пропаганду здорового способу життя і конкретну діяльність, спрямовану на фізичне вдосконалення та фізичне загартування молоді. У сучасних умовах вкрай важливою є робота зі студентами щодо роз'яснення

шкідливості вживання алкогольних напоїв і наркотичних речовин, куріння; також необхідно проводити профілактичні заходи щодо запобігання різноманітним захворюванням.

Фізичне виховання здійснюється на заняттях із фізичної культури, через участь юнаків і дівчат у роботі спортивних секцій, клубів, під час спортивних змагань, туристичних поїздок. Організовує та проводить роботу в даному напрямі кафедра фізичного виховання і спорту та профспілка Житомирської політехніки.

8. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Кожен з секторів молодіжної політики спрямований на досягнення мети, розв'язання конкретних завдань і передбачає використання відповідних форм та методів роботи. Незмінна єдність, взаємодоповнюваність усіх видів виховання є важливою умовою результативності молодіжної політики в цілому. Формування світоглядної культури передбачає збагачення і розвиток світогляду студентів як системи знань і переконань щодо навколишнього світу та свого місця у ньому, кристалізацію життєвих принципів особистісного буття, вироблення вміння обстоювати їх на практиці, виховання толерантності, поваги до людей, які мають інші світоглядні цінності.

Важливе значення має також залучення молоді до активного суспільного життя, виконання громадських доручень, особиста ініціатива й участь у підготовці та проведенні культурно-масових і громадсько-політичних заходів.

Проректор з науково-педагогічної роботи та молодіжної політики Олена ДЕНИСЮК

Студентський ректор Володимир МАКАРУК

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	ПРІЗВИЩЕ Власне ім'я отримувача	Підпис отримувача	Примітки

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ з/п	ПРІЗВИЩЕ Власне ім’я	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа/сторінки (пункту)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	зміненого	заміненого	нового	анульованого			

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЙ

№ з/п	ПРІЗВИЩЕ Власне ім’я	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності